

Matouš 27,51-54 (Velký Pátek 2018)

A hle, chrámová opona se roztrhla v půli odshora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly, hroby se otevřely a mnohá těla zesnulých svatých byla vzkříšena; vyšli z hrobů a po jeho vzkříšení vstoupili do svatého města a mnohým se zjevili. Setník a ti, kdo s ním střežili Ježíše, když viděli zemětřesení a všechno, co se dalo, velmi se zděsili a řekli: "On byl opravdu Boží Syn!"

Tak tohleto byl doopravdy Boží Syn...

Když římský setník vyslovil tahle slova, sotva zněla jako důstojné kostelové vyznání víry. Nejspíš to sotva vykoktal, jako člověk, kterému se právě otřásl všechny jistoty a zhroutily zaběhané pravdy. V tom hroucení teď potkal jedinou nitku, které se může chytit... Pár slov, útržek příběhu, který v nastalém chaosu ukazuje cestu dál: *-jestli se teď dá ještě něčemu věřit, tak jedině tomu, že tohle byl Boží Syn.*

Co všechno se na Velký pátek otřásl?

Podle Matouše všechno: Otřesená byla země, jinak pevná půda pod nohama, i slunce na nebesích. Otřásla se ekonomika, právo, politika, i náboženství. Otřásl se skálopevné jistoty, hlavně ta, které lidé říkají Bůh. Otřásl se život – i smrt a její hroby, které musely vydat své mrtvé. Rutinní poprava – a takhle na něj dopadla. Zdá se mu, že je všechno vzhůru nohama. Není divu že ten důstojník ztratil důstojnost a jen koktá: *Tak tohleto byl doopravdy Boží Syn...*

Ví on, co to vlastně říká?

To teď není důležité, důležité podle Matouše je, že **ta slova vůbec zazněla**. Od chvíle, kdy Ježíše zatkli a předvedli před Piláta, už on sám nic neříká. *Mlčel, ústa neotevřel, jak beránek vedený na smrt.* Měli by mluvit jeho vyznavači. Vyslovit, kým pro ně ten lynčovaný a popravovaný vlastně je. Jenže učedníci zmizeli už v předchozí kapitole. A tak se na jeho adresu vyslovují pouze ti, kdo ho pomáhali dostat na kříž, kdo se mu posmívají, vyjadřují mu své pohrdání, a kdo ho popravují: *"Zdráv buď, ty králi židů!... Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže!... Spolehl na Boha, ať ho teď vysvobodí! Vždyť řekl, že je Boží Syn!"*

Jsou to slova pohrdání, posměchu a rouhání. Je to celé zkomolené a překroucené, a přece je v těch slovech pravdy víc, než sami jejich autoři tuší. A takto, jako svědectví pravdy z těch nejnečekanějších míst a úst, máme slyšet i poslední slovo, které toho dne na Golgotě zaznělo: *Tak tohleto byl doopravdy Boží Syn!*

Proč zrovna Boží Syn?

Milovaný, vyvolený syn, to je v příběhu Boha Izraele nepostradatelný partner Hospodinovy věci tady na zemi. Bez takového spoluhráče, věrného partnera nehodlá Hospodin konat své dílo. *Je to můj milovaný prvorozený,* zaznělo o Izraeli, když ho Hospodin vyváděl z otroctví a třásl všemi egyptskými jistotami. *"Jsi můj syn",* to zaznívalo králům, pomazaným uprostřed Božího lidu, jako připomenutí, že tu jsou jako svědkové cesty Boha Izraele. *Jsi můj syn, od tebe a díky tobě se ti okolo dozvědí, co*

jsem já vlastně zač. Co je doopravdy "boží".

Teď, na Golgotě, se to jeden z těch okolo právě dozvěděl. Pod křížem, na němž zemřel Ježíš. Odsud posílá do světa své otřásající zjištění: **Tak tohleto byl doopravdy Boží Syn!**

Co jsme se od tohoto Syna Božího právě teď dozvěděli o Bohu? O tom, jemuž nás Ježíš učí říkat Otče? Že ho nezachránil. Že mu ani na poslední chvíli nepřispěchal na pomoc. Nechal ho na pospas posměchu sebejistých náboženských papalášů i utrpení kříže. Tohle je "Bůh Ježíšův": žádná pojišťovna, žádný deštník proti neúspěchu, žádný protekční nebeský taťka, který synáčka vytáhne z každého maléru, žádný happy end na poslední chvíli.

Ale Ježíš není první, kdo o něm vydává takovéhle svědectví. Je to také Bůh žalmisty, který své pokoření vykřičel slovy: *Ty víš, jak jsem tupen, ostouzen a haněn, máš před sebou všechny moje protivníky. Srdce potupou mi puká ... Na soucit jsem čekal, ale marně; na ty, kdo by potěšili, nenašel se nikdo. Do jídla mi dali žluč, když jsem žíznul, dali mi pít ocet. (Ž 69)* A jiný žalmista se rovnou ptá: *Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Kam to povede, když jsem zůstal takhle vydán napospas svým nepřátelům?*

To je vskutku otřásající náboženská zkušenost. Co to znamená, když se ukáže, žeš věrně sloužil takovému Bohu? Z toho nemůžeš vyváznout se zdravou kůží. Však taky Ježíš nevyvázl.

Pro náboženské papaláše všech věků a vyznání zůstává **ten konec důkazem toho, že Ježíš věřil špatně**, nebo že věřil špatnému bohu. Ti kolem kříže se dál drží svého nejhlubšího přesvědčení: Bůh, ten je na straně vítězů, silných, úspěšných. A i když si k tomu úspěchu občas pomůžem podrazem, mediálním balamucením, nebo manipulací s davem, přece máme Boha na své straně. Protože Bůh by si ani náhodou nezadal s takovým looserem, jako je tenhle Ježíš. To by se spíš otřásla země pod nohama, nebo napůl roztrhla chrámová opona... *Hej ty trosko, prý jsi chtěl zbořit chrám, tak aspoň zachraň sám sebe! Sestup z kříže, tak se ukážeš jako pravý Boží syn!*

Jenže Ježíš nesestoupil. Zachránce mnohých nezachránil sám sebe. Ztělesňuje spásu, ale sám z toho nijak neprofituje. Až do konce jde ve šlépějích těch, kdo trpí, nasazují v tomhle světě pro Boží věc vlastní kůži, ale vlastně se ve finále vůbec nedozvědí, jestli to k něčemu bylo. **Tak vyústění jeho vlastního příběhu dosvědčuje:** věrnost ve službě nebeskému Otci, ta se v posledu nedá měřit ani úspěchem, procenty popularity, růstem počtu spokojených lidí, ba ani tím, že si šťastně povzdechneš "nakonec to přece všechno mělo cenu!" Nic z toho Ježíš nakonec nezažil. Je to otřásající zjištění, je to ta nejhrubší provokace každému zaběhlému náboženství. A nikdy se s tím úplně nevypořádáme. Ať to zbožní lidičkové nebo učení teologové dokážou odvysvětlit jakkoli, přece tu vždycky zůstane ono otřásající napětí: Tohle že byl ten pravý reprezentant Boží věci na zemi?

Tak tohleto byl doopravdy Boží Syn! - vyznává otřesený setník. Právě ztratil všechny jistoty – ale v tom všeobecném hroucení potkal jednu nitku, které se teď může chytit: Byl to Boží Syn! A když to vyznává, **spojuje zároveň nitky ostatních slov**, která pod křížem zazněla: *"Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže! ... Spolehl na Boha, ať ho teď VYSVOBODÍ!*

Boží Syn, ten je tu jako věrný Boží partner především od toho, aby byl svědkem záchrany. Nezaslouženého milosrdenství. Spásy. Aby bylo jako v nebi tak i na zemi, na zemi posmívané lásky a vyháněné pravdy - na zemi trpících spravedlivých, na zemi opanovávané pokrytectvím zbožných a zoufalstvím bezbožných - aby bylo jako v nebi tak i na zemi, musí Syn Boží až do konce, až k smrti nést program Boží. Spoléhat na Boha, ne si nechat radit od lidí.

A spoléhat na Boha, to znamená nést na trh vlastní kůži. Proto Ježíš nevyfasoval žádný nebeský skafandr, proto ho neochránila žádná tatíčkovská protekce. Druhé zachraňuje, tím, že nechce zachránit sebe. Tak, jak to pověděl učedníkům při velikonoční večeři, tom hodu zachráněných: Vezměte z mého. Berte z mého života, berte z mého kalicha. Berte ode mne jako od toho, který sebe rozdává pro druhé. Berte ode mne jako od toho, který nechce zachránit sebe sama. Ale který přináší odpuštění mnohým.

A právě ty mnohé další tu zastupuje ten otřesený velitel popravčí čtyř. Jeho vyznání "To byl opravdu Boží Syn!" zároveň zve: Ten ukřižovaný král židovský už tu nebude jen pro lid Izrael, ale rovnou i pro všechny ostatní.

A hlavně, pro všechny otřesené. Pro všechny, kterým se začne hroutit nebe nad hlavou. Pro všechny, kdo ztrácejí půdu pod nohama. Pro všechny, na něž doléhá propastnost vlastních vin nebo propastnost nelidskosti, jíž jsou lidé schopni.

Když potkají příběh tohoto mesiášského loosera, okusí otřásající sílu blízkosti toho Boha, jemuž Ježíš říkal Otče.

Toho Boha, jehož nejdůležitějším programem je záchrana. Záchrana, kterou Ježíš ztělesnil, když nezachránil sebe sama. Amen.

Mt 27,32-54; Salv 30.3.18

Pozdrav

Píseň 327,1

In: Bože, předej své soudy králi a svou spravedlnost královskému synu, aby obhajoval tvůj lid spravedlivě a tvé ponížené podle práva... Bude mít soucit s nuzným ubožákem, ubohým zachráni život. Vykoupí je z útisku a od násilí, jejich krev mu bude drahocenná. AMEN (Ž 72,1n.13n)

Píseň 72,1-5

Modlitba

Zveš nás, Pane, abychom se rozpomněli na příběh tvé zvláštní péče o nouzi člověka i světa. Zveš nás pročistit víru, nechat za sebou své předsudky a zahlédnout, kudy v našem světě vede stopa tvého díla. Zveš nás, abychom s novou naléhavostí uslyšeli, že nepatříme ani strachu, ani selháním, ani rezignaci, nářku, ani bolestem a úzkosti, nýbrž že patříme tobě. JK toto pozvání ztělesnil v celém svém příběhu. Sebe sama nasadil bez vnějšího zajištění, trpěl na cestě kříže, zemřel uprostřed ponížení. A ty nás k tomu příběhu zveš, abychom v něm potkali tvé milosrdenství, tvou pravdu i tvou záchranu. Prosíme o tvého Ducha, abychom to vše s zaslechli i přijali s překvapením, pokorou, novou důvěrou a nadějí. AMEN.

1. čtení Mt 27,32-50

Píseň 320,1-3+7

kázání Mt 27,51-54

328,1-3

CONFITEOR

Ztíšme se před naším Pánem a v tichosti srdcí vyznávejme:

Náš Pane, vyznáváme, vždycky znova je nám blízká sázka na úspěch, popularitu, schopnost prosadit se (třebas i za každou cenu). Je nám zatěžko přijmout bezmocného umírajícího Ježíše jako ztělesnění tvé blízkosti. Naše postoje vůči bezbranným a pronásledovaným, lhostejnost vůči utrpení, neochota hledat odpuštění a smíření nás řadí k těm, kdo tvé dílo nepustili do svého života, kdo příběh Ježíšova synovství s neporozuměním odmítali, kdo se nechali odradit jeho bezbrannou službou. Mnoho skutků, slov a postojů nám brání s důvěrou a radostí společně přijmout pozvání k večeři Beránkově. Rozpomeň se i na nás, i nám dej zakusit blízkost tvého království. Ujisti nás, že i naši nevěru, svévoli, nespravedlnost a beznaděj vzal Kristus na sebe, a nám tak otevřel cestu záchrany.

S touto důvěrou vyznáváme:

Beránku Boží, který snímáš hřích světa, smiluj se nad námi.

Pane, nejsem hoden, abys všel pod střechu mou, ale řekni jen slovo a má duše bude uzdravena.

Všichni, kdo takto vyznáváte a prosíte, připojte se hlasitým:

PANE, SMILUJ SE NAD NÁMI "..."

KRISTE, SMILUJ SE NAD NÁMI "..."

PANE, SMILUJ SE NAD NÁMI "..."

Přijměte slovo milosti:

Dokazuje Bůh svou lásku k nám, když jsme ještě byli hříšní, Kristus zemřel za nás. Když jsme nyní ospravedlněni prolitím jeho krve, spasení budeme skrze

něho.

POZDRAVENÍ POKOJE

Na znamení, že společenství stolu Páně chceme slavit v jako ti, kdo sdílejí dobrodiní Jšovy oběti, pozdravme se nyní pozdravením pokoje "..."

PÍSEŇ 327,2-3

USTANOVENÍ (podle Mt)

A když oni jedli, vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal a dal učedníkům, a řekl: VEZMĚTE, JEZTE, TO JEST TĚLO MÉ.

A vzav KALICH, a díky činiv, dal jim, řka: PÍTE Z TOHO VŠICHNI.

Nebo to jest krev má nové smlouvy, kteráž za mnohé vylévá se na odpuštění hříchů".

ALE PRAVÍM VÁM, žeť nebudu pít od této chvíle z tohoto plodu vinného kořene až do onoho dne, když jej pít budu s vámi nový v království Otce svého.

OTČE NÁŠ...

POZVÁNÍ

Nuže všichni žízniví, pojdte k vodám, i vy, kteří nemáte žádných peněz. Pojďte, kupujte a jezte, pojdte, kupujte bez peněz a bez placení víno a mléko. Nakloňte ucha svého a pojdte ke mně, poslechněte a bude živa duše vaše.

Ke stolu Kristovu jsou bez rozdílu církevní příslušnosti zváni všichni, kdo věří v jeho vykupitelské dílo a chtějí je spolu s ostatními slavit a přijímat.

PÍSEŇ 308

PROPOUŠTĚNÍ

1. Toto je smlouva, kterou s nimi uzavřu po oněch dnech, praví Pán: dám své zákony do jejich srdce a vepíšu jim je do mysli, na jejich hříchy a nepravosti už nevzpomenu.

Jděte v pokoji.

MODLITBA:

Pane Ježíši Kriste, ty jsi zemřel, abychom měli otevřenou cestu k životu věčnému. Děkujeme, žeš' nám to u svého

stolu živě připomněl. Prosíme, ať dar pravdivého a vysvobozeného života nepromarníme. Prosíme o Ducha svatého, ať nám živě zpřítomňuje cestu tvého synovství, zvláště pak ve vztahu k potřebným a trpícím.

Píseň: 328,4

Ohlášky

Přímluvy

Náš ukřižovaný a přec vítězný Pane, ty jsi stál na cestě kříže po boku všem strádajícím, nespravedlivě osočovaným a umírajícím.

Ve tvém jménu proto předkládáme i tyto prosby:

- prosíme, ať zvěst o tvém vykoupení zasahuje každou lidskou nesvobodu a spoutanost.
- prosíme za pokoj a mír mezi národy
- prosíme za tvůj lid a jeho jednotu v pravdě i solidaritě.
- prosíme za mocné tohoto světa, za ty kdo soudí, ovlivňují veřejné mínění, za všechny jejichž rozhodnutí ovlivňují životy druhých
- prosíme za trpící, postižené i za ty, kdo jim v jejich utrpení slouží.
- prosíme za opuštěné, zapomenuté a přehlížené
- prosíme za vězněné, pronásledované, odsouzené
- prosíme za chudé
- prosíme za ty, které tíží jejich vina a svědomí
- prosíme za ty, kdo ztratili někoho blízkého, za ty, které zaskočila smrt.

Pane, smiluj se, pro JKa, který s tebou a DS vládne navěky.

Amen.

Poslání Žd 10,19-20.23-24

Požehnání

Pokoj všem Vám, kteří jste v Kristu. Amen.

Píseň 510